

a mozgatható számítógépekhez kötődik, és a program csak azon az egyetlen gépen lesz hajlandó elindulni, ahol a felhasználási szerződésfájl található.

Hasonló nehézség adódik olyankor is, amikor egy személy két munkaállomáson dolgozik, de nem egy időben. Az egyik munkaidőben a munkahelyén, a másikon az otthonában a szabadidejében, ahol tovább folytatja addigi munkáját. A felhasználó szempontjából egyértelmű a helyzet, hiszen ugyanazt a munkafolyamatot végzi tovább ugyanazon programmal, csak más helyen.

Az engedélyezési eljárás azonban nem a személyéhez kötődik, hanem a munkahelyi géphez. Hiába tehát az eszményi munkaerő szorgalma, ha Flexlm az engedélyt csak a munkahelyi gép számára hajlandó megadni, az otthoninak nem. Hiába van rajta mindkét gép a hálózaton, hiába látják a felhasználásiszerződés-szolgáltatót, ha csak egyiküket hajlandó kiszolgáltatni. A fenti esetekre találták ki a mozgatható (mobile) felhasználási szerződést. Képzeliünk el egy kis szerkezetet a párhuzamos vagy az USB-kapura csatlakoztatva, amihez külön meghajtót kell telepíteni, és ami egy úgynevezett Flexid-azonosítót szolgáltat. Ilyenkor elegendő kihúzni a szerkezetet és bedugni a másik gépbe, hogy az ott lévő program futtathatóvá váljon. Mivel csak egy ilyen szerkezetünk van, az adott programot egy időben csak egy gépen lehet futtatni. Ilyenkor mindkét gépre vagy akár több gépre ugyanaz a felhasználási szerződésfájl van átmásolva, de mindegyik ugyanazon Flexid-azonosítóra vár. Sokat hallunk mostanában hasonló Microsoft-próbálkozásokról is. Például a Windows XP egyes változatait bizonyos idő eltelte után az Internet segítségével aktiválni kell. Feltehető, bár a forráskód titkossága miatt tudni nem szabad, hogy az XP esetében is a fent leírt eljárásokhoz hasonlókat alkalmaznak. Igen valószínű az is, hogy a Microsoft által használt megoldás alap gondolata nem a cég programmérnökeinek fejéből pattant ki. Ahogy eddig számtalanszor megtörtént, a tőkeerős cég ismét csak lemásolta mások ötleteit, és létrehozta saját, együttműködésre képtelen változatát, hogy kizorítsa a piacról az eredeti alkotókat. Mivel nem tudjuk, hogy

a Microsoft miképpen azonosítja gépünket, jobb, ha azt feltételezzük, hogy az XP és társai nem egyszerűen a számítógépünkben lévő alkatrészek jellemzőiből, például a merevlemez és a memória méretének átlagolásából nyernek ki valamilyen, a hálózaton a cég központjába küldendő bűvös számokat, hanem igencsak megfogható adatok után kutatnak gépünkön, például a hálózati kártya egyedi száma után.

Eme elrettentő példa ellenére sem tartom rossz ötletnek a Flexlm által nyújtott megoldásokat. Eljöhét az idő, amikor a maihoz képest igen gyors hálózatokon majd különböző programcsomagokhoz férhetünk hozzá, amelyek használatát egy máshol lévő felhasználásiszerződés-szolgáltató fogja engedélyezni, és mi csak annyit fogunk fizetni a programok futtatásáért, amennyi ideig ténylegesen használtuk azokat. Olyan lenne ez, mint manapság a telefonhasználat. A telefonszámlán csak a tényleges beszélgetések ellenértékének összege jelenik meg. Ehhez természetesen nemcsak gyors hálózatra lenne szükség, hanem kiegyensúlyozott programpiacra, hiszen nem tekinthető normális helyzetnek az, hogy ugyanannak a programnak az ára nullától akár több millió forintig terjedhet. Példaként említhetem az Oracle adatbázis-kezelőt, aminek Linuxra írt változatát ingyenesen megkaphattuk otthoni tanulmányozásra, holott piaci ára ennek is a milliót közelíti. Számos nagyon jó program elterjedésének éppen magas ára szab határt. Lehetséges tehát, hogy a Flexlmhez hasonló megoldások a jövőben nemhogy korlátozni fogják a programok terjedését, hanem éppenséggel elősegíthetik, ha segítségükkel leszoríthatjuk az árakat.

Szaló István

(ratiosoft@freemail.hu) tanár, immár több mint másfél évtizede foglalkozik programozással, de csak a Java és a Linux megismerése után tudta meg, hogy mi is az igazi programozás. Több írása megjelent már a hazai számítástechnikai lapokban.

Netcraft – és a hajó megy

A Netcraft legutóbbi (2002. januári), webkiszolgálókról készült felmérése szerint változatlanul az Apache-é a működő weboldalak 63,69 százaléka, ami az előző eredményéhez képest 0,35 százalékos növekedést jelent. A Microsoft IIS részesedése 0,55 százalékkal csökkent, jelenleg 26,07 százalékon áll. Mindkettő esetében nőtt a kiszolgálók száma. Az iPlanet a harmadik 2,99 százalékos részesedéssel, a negyedik helyen pedig a Zeus áll 2,16 százalékkal – lényegében mindkettő változatlan maradt.

A Netcraft-jelentés a Sun Cobalt leányvállalatát illetően – amely Linux-alapú webkiszolgálókat forgalmaz – jót és rosszat is tartalmazott. „Habár az IP-címek száma

a Cobalt-gépeken az elmúlt évben emelkedett, részese-désük a Linuxon futó összes weboldal tekintetében mégis csökkent, jóformán folyamatosan, hónapról hónapra.” A Netcraft azt is megjegyezte, hogy Cobalttól két nagy ügyfél is hagyományos Linux gépekre váltott át. A texasi Everyone's Internet internetszolgáltató vállalat nemrég bejelentette „a legnagyobb értékű beszerzési megállapodást, amit független, észak-amerikai internetszolgáltató a Cobalttal valaha is kötött.” A vállalat hétszáz Cobalt RaQ-kiszolgálót vásárolt.

Doc Searls